
KGORO YA TOKA LE TLHABOLLO YA MOLAOTHEO

MANYUALE WA KAROLO YA 14: TŠWELETŠOPELE YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO

*E beakantšwe ke: Kantoro ya Ballatšamohlankedi wa Tshedimošo
Mogala: 012 315 8544/ 315 1730/ 15
Fekese: 012 357 8004*

E mpshafadišwe ka la 31 Phato 2016

MANYUALE O BEAKANTŠWE GO YA KA KAROLO YA 14 YA MOLAO WA TŠWELETŠOPELE YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO 2000

TŠHUPANE	2
Karolo ya 1, 2 & 3	3
Dintlha tša Boikgokaganyo tša Mohlankedi wa Tshedimošo	3
BatlatšaBohlankedi ba Tshedimošo	
Bolaodi bja Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo	4
Direkoto tšeo di hwetšagalago ka potlako go ya ka karolo ya 15	5
Mokgwa wa phihlelelo ya direkoto tšeo di hwetšagalago ka potlako	8
Phihlelelo ya direkoto go ya ka karolo ya 14(1) (d)	8
Tshepedišo ya Kgopelo	12
Tefo ya ditefelo, mokgwa wa tefo	12
Ditharollo	13
Mpshafatšo le khwetšagalo ya manyuale	13
Ditefo	14

KAROLO YA 1

Molao wa Tšweletšopele ya Pihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (Molao wa 2 wa 2000), o hlapiša gore Mokgatlo wa Setšhaba o swanetše go fa dintlha tša direkoto tšeo di swerwego ke Mokgatlo o bjalo gore kgopelo efe goba efe ya tshedimošo e hwetšagale.

Dintlha tša direkoto tšeo di swerwego ke Mokgatlo wa Setšhaba di hwetšagala ka gare ga puku yeo e tsebja go bjalo ka manyuale. Manyuale ka fao e amana le direkoto tšeo di swerwego ke Mokgatlo wa Setšhaba. Direkoto tšeo di swerwego di amana le kgwebo/mešomo ya lekala/yuniti ye nngwe le ye nngwe. Go aroganya magareng ga mešomo/kgwebo ya yuniti ye nngwe le ye nngwe, direkoto tša yuniti ye nngwe le ye nngwe di nomorwa ka go fapana. Rekoto ye nngwe le ye nngwe e ba le taelo ya tahlo.

Ntle le direkoto, gape di bitšwago difaele, manyuale gape o na le tshedimošo yeo e bolelago ka Hlogo ya Kgoro gammogo le Mohlankedi wa Tshedimošo wa Mokgatlo wa Setšhaba gammogo le leina la lekala le lengwe le le lengwe la Mokgatlo wa Setšhaba, mošomomogolo wa lona le lenaneo la dipego ka moka tšeo di swerwego ke Mokgatlo wa Setšhaba

KAROLO YA 2

TLHAHLI YA KAROLO YA 10 YA DIMANYUALE KA MOKA KA GO REPABLIKI YA AFRIKA BORWA

Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa e phatlaladitše tlhahli bjalo ka ge e hlagišitšwe ka go Karolo ya 10 ya Molao wa Tšweletšopele ya Pihlelelo go Tshedimošo. Tlhahli e hwetšagala dikantorong tša Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa

Yuniti ya PAIA (Tšweletšopele ya Pihlelelo go Tshedimošo) ka go Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa

Lekala la Dinyakišišo le Kgoro ya Dingwalwa
Private Bag X2700
HOUGHTON
2014

Mogala: +27 11 877 3600
Websaete: www.sahrc.org.za
E-meile: PAIA@sahrc.org.za

KAROLO YA 3

DINTLHA TŠA BOIKGOKAGANYO TŠA MOHLANKEDI WA TSHEDIMOŠO LE BATLATŠI BA MOHLANKEDI BA KGORO YA TOKA LE TLHABOLLO YA MOLAOTHEO

MOHLANKEDI WA TSHEDIMOŠO

Molaodipharephare: Mna V Madonsela
Private Bag X81
PRETORIA
0001

Mogala: +27 12 406 4701/18, 012 406 4704/06
Fekese: +27 12 406 4703
E-meile: VusiMadonsela@justice.gov.za, bmusekwa@justice.gov.za, ckok@justice.gov.za

Tlhalošo ya mešomo:

Go abela taetšo go bolaodi bja Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo (DOJCD) le go kgonthišiša tirelo ya badiriši ba go ba pepeneneng, ya goba le maikarabelo, ya seprofešenale gape e kgonthšhago, yeo e akaretšhago bangongoregi, Palamente le Mmušo.

BATLATŠABAH LANKEDI BA TSHEDIMOŠO:

Ms Marilyn Raswiswi
Adv Witness Ndou
Ms Natalie Dominique Louw

Phihlelelo ya Tshedimošo le Taolo ya Direkoto
Private Bag X81
PRETORIA
0001

Mogala: +27 12 357 8544, 315 1730 / 15
E-meile: paia@justice.gov.za
Fekese: +27 12 357 8004

Tlhalošo ya mešomo:

Kgonafatšo ya sehlongwa sa PAIA ke Makala ka moka a Setšhaba le ditswalanyo tša Tšweletšopele ya PAIA go setšhaba le tlhahlo ya MotlatšhaMohlankedi wa Tshedimošo ka sehlongwa sa Molao.

MAKALA GO KGORO YA TOKA LE TLHABOLLO YA MOLAO THEO

<p><u>DITIRELO TŠA KGOROTSHEKO</u> Motlatšhamolaodipharephare</p>	<p>Kgonthišiša ditshenyagelelo tša go phethagatšha ditirelo tša kgoro le go nolofatšha kgaogano ya boahlodi, kahlolo le mešomo ya pušo; sephetho sa bjako sa ditaba tša molao wa lapa. Hlahla nyakišišo; kopanya tiragatšo ya theramolao wa taolelo ya molaotheo bjalo ka Molao wa Tšweletšopele ya Tekatekano le Thibelo ya Kgethologanyo (2000) le Molao wa Tšweletšopele wa Taolo ya Toka (2000); Ditšweletšopele tša Molaotheo le mehula ya yona, go thuša le go šireletšha mekgatlo e ikemetšego go theka temokrasi ya molaotheo go kgonthišiša boipušo le moo phethagatšhago; le go kopanya, tšweletšopele le go hlabolla maneneo ka thekgo ya toka ya leago le go kgatha tema go temokrasi.</p> <p>Bolaodi: Bokgoni bja Dikgorotsheko tša Dilete Go laola tlhabollo ya pholisi le ditsenogare / mananeo go thekga tshepedišo YA taolo ya kelelo ya melato; Tshakatsheko ye etšwelago pele ya phethagatšo ya dikgorotsheko le go bebofatšha ditogamaano tša tsenyogare go fokotsa tšhalelomorago ya melato; Go neelana ka ditirelo tša thekgo ya HRP, , go hlatha le go etela dikantoro tša maleba malebana le ditaba tša HR; nolofatšha tlhalošo tshepedišo ya segae le bosenyi le tshepetšo; Kgonthišiša tsela ya tlhabollo le ditsela tša bolaodi bja malato wa togaganyo; Nolofatšha le tshakatsheko go ditlhako tša bolaodi bja bosetšhaba go ditirelo tša kgorotsheko go kaonafatšha tiragatšo; Tswalanya kopanelo ya bosetšhaba ya maatla a toka ya badirišane go bolaodi bja molato le tiragatšo ya bohlokwa bja tlasete; Tšweletšha maemo a tlhabollo le go nolofatšha ditlhako tša SLA go bolaodi bja tshepedišo ya kgorotsheko le go lekola gomarelo go maemo a tirilo; tswalanya tshedimošo ya ditirelo tša kgorotsheko le tshepedišo go thekgo ya sephetho, Thekgo ya lekala la molao go kopana le balaodi ba toka.</p>
<p><u>BAOKAMEDI WA DIKGOROTSHEKO TŠA GODIMO</u> Mookamedimogolo</p>	<p>Go fa ditirelo tša phihlelelo ka tlhopho ya mobu le polasa ye kgolo yeo e welego, molebeledišiši gammogo le dikholofelo. Taolelo ya Baokamedi ba Dikgorotsheko tša Godimo ke go laola taolo ya mohu lepolase ye kgolo yeo e welego ya motho o tee le mothosemolao, diholofelo, lebeledišiša le go fa phihlelelo go Dikhwama tša</p>

	mohlokomedi ke motho yo ka botlalo a kleimago tšhelete go tšwa go sekhwama.
<u>TLHABOLLO YA THERAMELAO</u> Motlatšamolaodipharephare	Nyakišiša, lokiša, le go hlatloša diphetošo go Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa, 1996. Nyakišiša, lokiša le go tšweletša pele go phetoša mola wa ka fase, go akaretša molata wa molao, bakeng sa Kgoro.
<u>DITIRELO TŠA MAELE A SEMOLAO</u> <u>MOELETŠIMOGOLO WA MOLAO WA NAGA</u>	Go fa diprofešenale, theko ye kgontšhago le tirelo ya molao wa godimo e kgonago go Mmušo, ka go tliša yuniti ya malao, tšweletša molao le dipholisi go tšhelete ya go hlatšwetša, go kakanywa ya molao wa sebjalebja le tirelo ya molao wa gare.
<u>MATLOTLO</u> Mohlankedimogolo wa Matlotlo	Go thuša thekgo ya tirelo go ditaba tša matlotlo.
<u>BAŠOMI</u> Motlatšamolaodipharephare: Ditirelo tša Khamphani	Bolaodi : Merero ya Bašomi (HR) Go fa maikarabelo a tirelo ya bašomi Se se akaretša pholisi ya tlhahlo, mae, thušo ya pušo le tlhahlo go ya ka go boelwa ke setala le palo ya batho bao ba hlohleleditšwego bakeng sa Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo.
<u>DITIRELO TŠA KGORO KGOKAGANO</u> Motlatšamolaodipharephare: Ditirelo tša Kgoro	Bolaodi: Thuto ya Setšhaba le Kgokaganyo (PEC) Go fa ditirelo tša kgokagano ka phatlalatšo ya tshedimošo le ditirelo tša thuto ya setšhaba, tsepenywa ke Lenaneo la Kgokagano ya Bosetšhaba le tšhepo ya morero wa bosetšhaba: "SETŠHABA SE SE LEGO MOŠOMONG BAKENG SA BOPHELO BJO KAONE"
	Bolaodi: Taolo ya Disthepedišo tša Tshedimošo (ISCM) Go kgonthišiša gore DOJCD e šomiša theknolotši ye kaone go hwetša mekgwa ya bolaodi bja theko e kgontšhago, tšweletša pele maikarabelo a setšhaba le go šoma ka tshedimošo gammogo le mekgwa ya bolaodi e nyaka mekgwa yo o dirago ka go phethagala.
TLHABOLLO YA MOLAO THEO	Go tsebya temokrasi ya molaotheo, melao ya yona le taolo ka nageng legatong la naga le Mmušo Bolaodi: Dikamano tša Bašomi Go šomana le bosenyi bja boditšhabatšhaba le ditaba tša segae, kgafelo ya bosenyi, ditokelo tša botho bja boditšhabatšhaba le molao wa go leka go thuša batho kgahlanong le matshwenyego, thušo ya thekinikhi le thuto ya diketelo gammogo le go tsenela dikopano tša semmušo tša ka ntle.

KAROLO YA 4

DIREKOTO GO MAEMO -A KGORO, TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO

MATSENO

Karolo ye e šoma ka ditlhagišo tša karolo ya 14 (1) ya Molao wa Tšweletšopele ya Pihhlelelo ya Tshedimošo, yeo e laeditšwego gore lekala le swanetše go fa dintlha tša direkoto maemong a tšona ka go fa khuetšo go bakgopedi bakeng sa pihhlelelo ya tshedimošo.

Go bohlokwa go elwa hloko gore Kgoro ya Toko le Tlhabollo ya Molaotheo e aroganywe ka direpa tše pedi mabapi le tshedimošo/direkoto go maemo a tšona.

- Makala ao a diragatšago mošomo o mogolo a – Dikantoro tša Baokamedi ba dikgorotsheko, Ditirelo tša Kgorotsheko, bj.bj.
- Makala ao a diragatšago mešomo ya go thekga – HR, PEC, ISM, ebj.bj..

Go akaretša manyuale yo ke taba ya difaele. Difaele ke sedirišwa seo se dirišwago go boloka direkoto ka gare ga Kgoro. Faele e nngwe le e nngwe e na le nomoro le tlhalošo e kopana ya direkoto tšeo di beelwego ka gare ga difaele gommogo le taba ya faele. **Se sa bohlokwa kudu** - faele e nngwe le e nngwe e na le nomoro ya yona, go bula le go tswalela matšatšikgwedi le taelo ya tahlo ya faele. Taelo ya tahlo ya faele e fetile, mohlala, A10 e tla hlaloša gore faele e swanetše go romelwa go NASA (Bolotadingwalwa tša Bosetšhaba bja Afrika Borwa) mengwaga e lesome ka morago ga letšatšikgwedi la go tswalela go khupetšo ya faele. Bolaodi bakeng sa Kgoro e na le mokgwa wa yona wa go bea rekoto, go swana le yeo ya Kgoro.

PHIHLELELO YA DIREKOTO GO YA KA KAROLO YA 14(1) (e)

Tona e swanetše, go ya ka karolo ya 15(2), phatlalatša go Kuranta ya Mmušo pego ya direkoto tseo di hwetšagalago ka potlako.

Karolo ye e hlagiša mareo a molaodi ka direkoto tšeo di hwetšagalago ka potlako Tshedimošo ye e ya hwetšagala websaeteng ya Kgoro: www.justice.gov.za

TLHALOŠO YA DIGORO TŠA DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GO YA KA KAROLO YA 15 (1) YA MOALO WA TŠWETŠOPELE YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO, 2000 (MOLAO WA 2 WA 2000) 2 OF 2000)

1. TLHALOŠO YA MAGORO A DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GORE DI LEKOLWE GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)

Ditiirelo tša Kgorotsheko

- Tlhamo ya Tirelo ya Kgorotsheko
- Direkoto tša melato ya kgorotsheko yeo e theeletšwago go kgorongtsheko ya setšhaba (go fa mohlala, Kgorotsheko ya Maseterata, Kgorotsheko ya Tekatekano, Kgorotsheko ya Dikleime tše Nnyane, Kgorotsheko ya Godimo, Dikgorotsheko tša Boipiletšo, Kgorotsheko ya Bašomi, bj.bj)
- Foromo ya kgopelo ya thwalo bjalo ka Khomišene ya Keno.
- Dinyakwa bakeng sa kgopelo bjalo ka Khomišene ya Keno..
- Foromo ya kgopelo ya thwalo bjalo ka nitsetekakgoro.
- Foromo ya kgopelo ya thwalo bjalo ka mosekaseki.
- Tshedimošo ya Molao go Kantoro ya Mmoleledi wa Lapa.
- Tshedimošo ya Kakaretšo malebana le sehlongwa sa Hague Convention ka Makala a Segae ya go Thopo ya Bana go Bodišhabatšhaba (International Child Abduction)
- Dinomoro tša Boikgokaganyo tša Mmoleledimogolo wa Lapa le dikantoro tša ka fase tša Mmoleledi wa Lapa.
- Molao wa Bana wa 38 wa 2005

1. TLHALOŠO YA MAGORO A DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GORE DI LEKOLWE GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)

- Melawana ya Kgoro ya Toka go Molao wa Bana
- Tsenobogare ye Itšego ya Ditaba tša Kgaogano ya Molao wa 24 wa 1987
- Diforomo tše fapanego di beetšwego ke molao o swanelago.
- Molaotheo go Dikgoro tša Tekatekano
- Ditokomane tše dingwe, dipukwana, le dopamfolete, ditokomane tša kakaretšo.
- Komiti ya Tshekatsheko ya Tekatekano ya ditaba le ditokomane
- Dinomoro tša Boikgokaganyo go Ditirelo tša Tekatekano
- Tlhahlo ya tirišo – kgoro le Bolaodi bja molato go Selete le Dikgorotsheko tša Bosenyi bja Selete
- **Lekala: Tlhamo ya Tihabolloya Molaotheo**
- Molaotheo wa Pukwana ya Afrika Borwa
- Tshedimošo ya kakaretšo go Kgorotsheko ya Tekatekano
- Theramolao go Dikgorotsheko tša Tekatekano
- Dipukwana le dipamfolete go PAJA, PAIA le PEPUDA
- Sephetho sa dikopono tša Komiti ya Tshekatsheko ya Tekatekano
- Lenaneo la ditokomane tša Phošollo ya Dikwano tša Ditokelo tša Botho di sennwe ke Kabinete le Palamente
- Ka bokopana go tšwelopele ya tseno bogare le makala a gare bjalo ka UN, The Hague Convetion, Mekgatlo ya Boditšhabatšhaba go Kopanya Molao wa Poraebete.
- Dipego tša Naga go Didirišwa tša Ditokelo tša Botho bja Boditšhabatšhaba
- Tshedimošo ya Kakaretšo go tlhabollo ya Leano la Tiro ya Bosetšhaba Kgahlanong le Kgethologanyo ya morafe, Sinofobia le malebana le hlokego ya kgotlelela
- Pholisi ya go šoma le Mekgatlo ya go se ya Mmušo
- Maano a dumeletšwe go Poelo ya Kabinete ya 14
- Dipego go Diprojeke tše Kgethegilegoka tlase ga Motheo go Ditokelo tša Botho, go akaretša Tshedimošo ya Kakaretšo le dintlha tša boikgokaganyo
- Tokomane ya Pholisi go Tlaišo ya Thobalano, LGBTI, HIV le AIDS, le
- **Lefapa: Bokgoni bja Kgorotsheko ya Selete**
- Dinomoro tša boikgokaganyo go dikgorotsheko tša tlase le balaodi ba dikgorotsheko
- Dinomoro tša boikgokaganyo go Kgorotsheko ya Selete sa Mopresidente
- Lenaneo la Dikgorotsheko tša Selete – Bosenyi
- Lenaneo la Dikgoro tša Selete – Segae
- Tlhahlo ya Tirišo – kgorotsheko le bolaodi bja molato go Dikgorotsheko tša Selete
- Mekgwa ya foromo go dikgorotsheko tša Selete sa Segae
- Lenaneo la mafelo a kgorotsheko moo AVR a rometšwego
- Lenaneola kgorotsheko moo dikgorotsheko di tšhalelago di hlomilwe
- Diforomo tše di fapafapanego di kgethetšwego ke molaotheo o swanelago
- **Lekala: Tlhamo ya Tihabolloya Molaotheo**
- Pukwana ya Molaotheo wa Afrika Borwa (ka dipolelo tša semmušo

1. TLHALOŠO YA MAGORO A DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GORE DI LEKOLWE GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)

tše 11 le Boreile

- Tshedimošo ya kakaretšo go Kgorotsheko ya Tekatekano
- Theramolao go Dikgorotsheko tša Tekatekano
- Dipukwana le dipamfolete go PAJA, PAIA le PEPUDA
- Sephetho sa dikopono tša Komiti ya Tshekatsheko ya Tekatekano
- Lenaneo la ditokomane tša Phošollo ya Dikwano tša Ditokelo tša Botho di sennwe ke Kabinete le Palamente
- Ka bokopana go tšwelopele ya tseno bogare le makala a gare bjalo ka UN, The Hague Convetion, Mekgatlo ya Boditšhabatšhaba go Kopanya Molao wa Poraebete.
- Dipego tša Naga go Didirišwa tša Ditokelo tša Botho bja Boditšhabatšhaba
- Tshedimošo ya Kakaretšo go tlhabollo ya Leano la Tiro ya Bosetšhaba Kgahlanong le Kgethologanyo ya morafe, Sinofobia le malebana le hlokego ya kgotlelela
- Pholisi ya go šoma le Mekgatlo ya go se ya Mmušo
- Maano a dumeletšwe go Poelo ya Kabinete ya 14
- Dipego go Diprojeke tše Kgethegilegoka tlase ga Motheo go Ditokelo tša Botho, go akaretša Tshedimošo ya Kakaretšo le dintlha tša boikgokaganyo
- Tokomane ya Pholisi go Tlaišo ya Thobalano, LGBTI, HIV le AIDS, le Go gweba ka batho

Tlhagišo ya Theramelao

- Tshedimošo ya Molao go Kgorotsheko ya Tekatekano le Molao.
- Molao go Kgorotsheko ya Tekatekano
- Diforomo di šomišwa go Kgorotsheko ya Tekatekano.
- Ditokomane tše dingwe, porotšhara, dipukwana le phamfolete, ditokomane tša kakaretšo.
- Komiti ya Tshekatsheko ya Tekatekano ya ditaba le ditokomane.
- Dinomoro tša kgokagano bakeng sa Ditirelo tša Kgorotsheko.
- Tirišo ya Tlhahlo - kgorotsheko le Tshepedišo ya kelelo ya molato bakeng sa Dikgorotsheko tša Selete le Bosenyi bja Selete.

Tlhabollo ya Theramelao

- Tshedimošo ya Molao go Tlhabollo ya Theramelao.
- Tshepedišo ya Theramelao.
- Molao o laolwa ke Kgoro
- Dinomoro tša boikgokaganyo

Thuto ya Setšhaba le Kgokaganyo

- Tshedimošo ya Molao go Thuto ya Setšhaba le Kgokagano
- Tšhupamabaka ya ditiragalo.
- Dinomoro tša boikgokaganyo

1. TLHALOŠO YA MAGORO A DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GORE DI LEKOLWE GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)

Bolaodi bja Matlotlo

- Tshedimošo ya Molao go Ditirelo tša Matlotlo.
- Dinomoro tša boikgokaganyo

DITIRELO TŠA MAELE A SEMOLAO

- Tshedimošo ya Molao go Ditirelo tša Maele a Semolao.
- Dipeo tša Molao le lenaneo la mošomo.

Bašomi

- Phatlalatšo ya mešomo go Tirelo ya Mmušo le Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo
- Pholisi ya Bašomi
  - Pholisi ya Tekatekano ya Mošomo
  - Pholisi ya Dikamano tša Mošomi
  - Pholisi ya Bolaodi bja Tiragatšo
  - Pholisi ya Batho ba Bogolofadi
  - Pholisi ya Nakokokeletšwa
  - Pholisi ya Tekanyo ya Mošomo
  - Pholisi ya HIV and AIDS
  - Pholisi ya Dipapadi le Boitapološo
  - Kalatšo le Pholisi ya Kgetho le Manyuale wa Tshapedišo
  - Pholisi ya go šoma legatong la motho o mongwe
  - Moaparo
  - Boineelo go Tirelo ya Bofelo
  - Bophelo bja Mošomi le Pholisi ya bophelo bjo bo botse
- Pholisi ya Tlaišo ya tša Thobalano
- Hifi
- Molao wa Maitshwara
- Pholisi ya Thušo ya Thuto
- Pholisi ya Phalalelo

Baokamedi bja Dikgorotsheko tša ka Godimo

- Dimofo (Polase ye kgolo ya Bahu, Phedišo, Dikholofelo, Baswari le diforomo tša Sekhwama sa Bahlokomedi)
- Mangwalo a ditaba/dipeo.
- Diphamfolete.
- Mangwalo a ditaba ya Baokamedi
- ICSM - Webe ya Tsenelo

Bolaodi bja Ditsela tša Tshedimošo

- Ka Pele.
- Mangwalo a ditaba tša Tshedimošo ya go hloka bohlatse .
- Pego ye bohlokwa ya Bašomi.
- Tshekatsheko ya tše Bohlokwa.
- Lentšu la Rena.
- Lenaneo la Thibelo ya Bosenyi Bosetšhaba.

Dikamano tša Molao

1. TLHALOŠO YA MAGORO A DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO GORE DI LEKOLWE GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)	
tša Boditšhabatšhaba	
<ul style="list-style-type: none"> • Dikopana tša boditšhabatšhaba tše di laolwago ke Kgoro • Dipego tša naga go didirišwa tša ditokelo tša botho bja bosetšhaba go moo Kgoro e lego Bolaodi bja Bogareng.. 	
2. TLHALOŠO YA DIGORO TŠA DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO BAKENG SA GO REKA GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)	
(a) Lenaneo la direkoto ka godimo	(a) Direkoto di ka hwetšwa ka kgopelo ka go ngwala aterere go yuniti ya PAIA, Kgoro ya Toka & Tlhabollo ya Molaotheo; Private Bag x81; Pretoria; 0001, (nomoro ya fekese 012 357 8004) ka tefo ya go lekana R20-00
3. TLHALOŠO YA DIGORO TŠA DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO BAKENG SA GO KHOPA GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(i)	
(a) Lenaneo la direkoto ka godimo	(a) Direkoto di ka hwetšwa ka kgopelo ka go ngwala aterese go Motlatšamohlankedi wa tshedimošo, Kgoro ya Toka & Tlhabollo ya Molaotheo;; Private Bag x81; Pretoria; 0001, (b) nomoro ya fekese 012 357 4837 e-meile:paia@justice.gov.zale ka go lefa tefo ye e laeditšwego mo ntlheng ya 2 tša Karolo ya II ya Koketšo ya A ya melawana yeo e tswalanago le Tšweletšopele ya Pihhlelelo ya Tshedimošo.
4. TLHALOŠO YA DIGORO TŠA DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO BAKENG SA GO KHOPA GO YA KA KAROLO YA 15(1) (a)(iii)	
(a) Lenaneo la direkoto ka godimo	(a) Direkoto di ka hwetšwa ka kgopelo ka ngwala aterere go yuniti ya PAIA, Kgoro ya Toka & Tlhabollo ya Molaotheo; Private Bag x81; Pretoria; 0001 (b) nomoro ya fekese 012 357 4837; e-meile:paia@justice.gov.za

MOKGWA WA PHIHLELELO YA DIREKOTO TŠEO DI HWETŠAGALAGO KA POTLAKO

Karolo ya 15 ya Molao wa Tšwetšopele ya Pihhlelelo ya Tshedimošo e laela gore Kgoro e swanetše go phatlalatša go Kuranta ya Mmušo lenaneo (lenaneo) la direkoto tšeo di hwetšagalago go Mmušo. Dikgopelo bakeng sa direkoto tše ga di tlatšego lenaneo la Foromo ya A yeo e dirišitšwego go kgopela tshedimošo. Ga go na tefelo ya mokgopedi gape bakeng sa direkoto tše. Ditefelo di lefša ge fela dikhophi tša direkoto di dirwa, ka tsela ye botse le ge e le ka sebopego sa khophi ye bothata, tisikipipitlelwa, tisiki ya stifi, rekoto ya khasete, bj,bj.

Go molato o bjalo direkoto di šetši di beilwe go Bolatadingwalo tša Boditšhabatšhba tša Afrika Borwa, direkoto di ya hwetšagalaga ka kwano ya melao ye swanelago go badišiša direkoto tše bjalo:

- Molao wa Tšweletšopele ya Pihhlelelo ya Tshedimošo, 2000(Molao wa 2 wa 2000)
- Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo, 1982 (Molao wa 84 wa 1982)
- Bolotadingwalwa tša Boditšhabatšhba le Molao wa Direkoto tša Afrika Bowa, 1996 (Molao wa 43 wa 1996)

KAROLO 5

PHIHLELELO YA DIREKOTO GO YA KA KAROLO YA 14(1) (d)

Direkoto go Kgoro di bolokwa ka go bea direkoto ka gare ga faele. Direkoto ka moka di theilwe gomme di eta pele leina la rekoto ka tatelelano ya dinomoro, yeo eleng nomoro ya faele. Go hlaloša - ge o mongwe o nyaka pihhlelelo ya direkoto ka gare ga Kgoro go tswalano go Kgoro bjalo ka mokgatlo, nomoro ya faele e golo e kaba e 1 gomme go tloga moo go ya pele.

1 DIREKOTO TŠA MOKGATLO

Mafelo ao a akareditšwego ke direkoto: tshedimošo yeo e tswalanago le dikaroganyo ka moka ya Kgoro go akaretša dikaroganyo tše nnoši, eseng ka gare ga Kgoro, tša direkoto tša Kgoro, yeo e akaretšago dikgorotshoko, bolaodi bja tshekišo le ditiro tša kantoro. Ditaba tše ka gare ga faele ye di akaretša ditaba tša pholisi, ditiro tša tšhireletšo go tswalano ya bobedi botho le matlotlo ya mokgatlo ya dikarokganyo tša Kgoro, polokelo ya tshedimošo ya tšhireletšo le pholisi ya kgokagano ya ka gare le ya ka ntle.

Direkoto go mekgatlo ee mengwe ya mmušo le tshedimošo ya mmušo di akaretša pholisi ka godimo.

Magato a tšhureletšo

Tše di akaretša tšhireletšo ya meago le bašomi, bahlomphegi, Tona, ditseno go tšwa go Dikgoro tše dingwe le ditaba tšeo di sa fiwaga ka go nepagala.

2 BODULO

Difaele tše di hlaloša pholisi go bodulo bja kantoro ya semmušo, bodulo bja moagi wa semmušo, yeo le gore e akaretša dikgorotshoko, tšhireletšo ya meago ya kgorotshoko, lokiša, bodulo bakeng sa bahlankedi bao ba thekgilwego le mananeo a moago o phelago eupša ga e akaretše morero wa dintlo bakeng sa badirela mmušo.

3 MABENKELE, DIDIRIŠWA LE DIPHTLALATŠWA

Difaele/direkoto malebana le meago ya semmušo le dikantoro, taolo e kgwethilwego, yeo e akaretša go reka pholisi ye e phelago. Se se akaretša dipholisi go tokišetšo, ditaolo, tahlo ya sedirišwa sa mošomo, emego l setlabakelo sa go gatiša, diphtlalatšo tšeo di akaretšago dipeo tša molao, diphuphutšo tša mokgobapuku, tlhokomelo ya dipuku tša mokgobapuku, thulaganyo le, tshenyo ya setlabakelo, tšhomišo ya bomotšhene le tshapedišo ya data, poelo ya phahlo le mokwabelo

4 KGOKAGANYO

Difaele/direkoto tše di šoma ka dipholisi tša didirišwa tša kgokaganokgole, poso le ditirelo tša senamelwa, ditheko, šomiša le ditabana še tswalanago.

MATLOTLO

Difaele/direkoto tše tswalanago le pholisi ya metšhelo ya Kgoro ya tswalano le ditlhamo tša sephetho, kgetho ya ditšhupamatlotlo, ditaolo tša matlotlo, kgoboketšo ya dikoloto, tahlegelo ya tšhelete, ditseno le ditefo tša go fapana, Molao wa Melawana ya Bolaodi bja Matlotlo ya Setšhaba. Difaele di na le tshedimošo go toka ya kgetho ya tšhupamatlotlo le toka ya peeletšo ya tšhupamatotlo

6 BAŠOMI

Kgokagano ye tswalanago le mošomi o nnoši o tla šoma ka go aroganyo ya difaele bakeng sa leloko la mošomi mongwe le mongwe. Difaele tše dingwe bakeng sa kgokagano ya molao moo go ngwadiwago ditabagolo. Khouto ya bašomi e šomiwa ka gare ga molokoloko wa mathomo wa 7/2 Molokoloko wa mathomo wa 6/24 o šoma ka Khomišene ya Bomaseterata le baahlodi ba Kgorotsheko ya kleime ya mabu.

Le ge dikarolo tše dingwe go Kgoro di ikemetše gomme le ge o laeditšwe ka godimo e ka aroganya manyuale, Kantoro ya Bosetšhaba di sa lota direkoto le go sepetša dithwalo, ditseno gomme ditaba tše bjalo di tla bonagatša bjalo ka direkoto go maemo a Kgoro.

Difaele tše di na le direkoto tša bašomi, peelano ya bona ya tirelo, tekanyo ya bašomi, tlhahlo, tšweletšopele, ditseno le diholega, difoka, melao ye e tswalanagole bodulo bja bašomi, yunifomo le moaparo

Difaele tše di akaretša gape bašomi go dikhomišeni le ka gare ga dikgorotsheko, dipholisi go tekatekano ya mošomo le tekatekano ya bong.

7 TSHEPEDIŠO, TAOLO, LE TIRELO

Taolo ya difaele e swere direkoto tša ditirelo tša Palamente, bolaodi ka Tona le hlogo ya taolo, tekanyo ya tirelo ka Kgoro, taolo ya direkoto, thwalo ya bašomi, dipalopalo, diphatlatatšo tša mmušo, ditaolo, lenaneo la thušo ya bašomi, ketelo le mosepelo wa maloko a khabinete, tirelo ya bokgobapuku, maemo le thaetlele, ditirelo tša mafakudu, tsenelelano ya leago le ditaba tša polelo.

8 MAANO A MOLAO

Ditaba tše di tswalanago le Molao yo o Tlwaelegilego, Molao, Molao wa go hloka lentšu ka tatelano, Molao wa Bodišhabatšhaba le melato yeo e tšerigo sephetho go ditaba tša ka godimo.

9 TAOLO YA MOLAO LE TSHEPEDIŠO

Dikhomišene, megolopolo ya melao, boemedi bja molao, melao ya lekgotla, kahlolo ya lehu la setifikeiti le ditokomane, go fa ngwana maikarabelo a motho o mogolo, taolo ya dikgorotaheko, tirelo ya thekgo ya dikahlolo, tshepedišo ya bosenyi le go swarwa ga batho, peile, kahlolo, bohlatse, boipiletšo, ditshekatsheko tše di tswalanago le ditaba.

10 DITABA TŠA TLHAKIŠO YA KA GARE

Dipeo, dipholisi le mananeno ka fase ga karologanyo ya hlakišo, karolo ya hlakišo ya ka gare, pego ya molahlakore, polokego ya nete, manyuale wa thuto, Matšema a boitsebišo bja kotsi ya kgwebo, pego ye bohlokwa ya Ramolao wa Molao wa 31 Hlakola 1998, dipego tše fapanego, pego ya Kgoši go mmušo o tlamanego, ditatamente tša matlotlo a ngwaga, dipego tša ngwaga, ditokomane tša maano a tekanyetšo.

11 DIPALOPALO

12 DIKONTRAKA

Direkoto ga tša tswalana thwii le mošomo mogolo wa Kgoro.

13 BODITŠHABATŠHABA TŠA TŠHIRELETŠO YA SEGAE

Difaele tše di akaretša dibata tše di tswalanago le batšhireletše, dikolo le dibetša.

14 SETŠHABA LE DITABA TŠA SETŠHABA

Setšhaba le dintlha tša motho, dikgetho, matswalo, manyalo le mahu, taolo ya dipolase tša kgale, tšhireletšo ya diphoofolo le pabalelo ya tlhago, ditaba tša poloko ya bosetšhaba, boithabišo, dipapadi le boitapološo, diphatlalatšo tša mmušo, ditaba tša botsebi, karoganyo ya morafe, Kagoleswa le Lenaneo la Kgoro.

15 LEAGO YA PABALELO

Thušo ya setlabakelo, bophelo bja ngwana, tlhokomelo, ditaba tša bophelo, bolwetši bja menagano ya boitshwara bja go fapoga, hloma le taolo ya mekgatlo le mekgatlo.

16 GO ŠUTHA GA KAROLO LE TAOLO YA BODUDI

Go ba le ditseke le lefelo la Panka ya Naga, bongwadišo bja dithaetlele, phalalelo le phalalo, thutobogae le goba moagi nageng, pušetšogae, pasporoto, dumelela le ditaba tše di tswalanago, maele a khomiti go ditragalo tša go hloka kgethologanyo ya morafe.

17 DINTLO TŠA SETŠHABA

Ntlo ya bosetšhaba, ditaba tša taolo ya rente.

18 KGOKAGANO YA SETŠHABA

19 BOLEMI LE BOREADIHLAPHI

20 BOKGWEBI, BOHLAGIŠI, MOEPO LE MINERALE

21 MOŠOMO

22 THUTO

23 SETŠO

Phetha pholisi, maano le mananeo go:

- Tšweletšopele ya Bašomi le Bolaodi bja Kgorotsheko
- Go basadi le bana
- Go malao le go kakanywa

DIKGATIŠO TŠE DINGWE

- Tsela ya go phethagatša toka
- Phetogo go tshepedišo ya toka
- Ditekese tša maele ya badudi
- Mothalohlahlhi wa molato wa thobalano
- Setetementa sa Pholisi ya bong
- Kakanywa lengwalo la tumelelo ya moreki
- Boloadi bja Motšhotšhisi wa Bosetšhaba
- Hloma ditokomane tša Diyuniithi tše bohokwa
- Lenaneo la Ditokelo tša Botho
- Tshepedišo ya toka ya go kopanya
- Tshepedišo ya Toka
- Ditokomane tša molao tša dikgorotsheko le Dikgorotsheko tša Molaotheo
- Kholetše ya Toka
- Kantoro ya Mmoleledi wa Lapa
- Molao wa Aid wa SA
- Kantoro ya Mošireletše wa Mmušo
- Khomišene bakeng ya Tekatekano ya Bong
- Khomišene ya Nnete le Poelano

- Kantoro ya Balaodi
- Tshedimošo ya pukwana go tirelo ya Mmoleledi wa Lapa

DIREKOTO DI BEIWA GO BALAOADI

1. DITABA TŠA SELEGAE

1/P	PHOLISI
1/1	BODULO
1/1/2	DIKANTORO
1/1/3	BODUDI BA SEMMUŠO
1/ 2	DIPHAHLO LE DITIRELO
1/3	MAETO LE DINAMELWA
1/ 4	DITHULAGANYO TŠA BODULO
1/5	DIKGOKAGANO
1/6	KGATIŠO YA KHONFERENSE, DIKURANTA LE DITATAMENTE
1/7	BOLAODI BJA KANTORO

2 DITABA TŠA PALAMENTE, KABINETE LE DIKOMITI

2/1	PALAMENTE
2/2	KABINETE
2/3	DIKOMITI TŠA KABINETE

Se se akaretša lekala la leago, lekala la ekonomi, peeletšo le mošomo, dikamano tša boditšhabatšhaba, kgotso le tšhireletšo, toka, thibelo ya bosenyi le tšhireletšo ya sehlopha, balaodi le taolo.

3 DITABA TŠA KGORO

3/1	KANTORO YA BODITŠHABA
3/2	DIKANTORO TŠA SELETE
3/3	KGOROTSHEKO YA MOLAO THEO
3/4	KGOROTSHEKOKGOLO TŠA BOIPILETŠO
3/5	DIKGOROTSHEKO TŠA GODIMO
3/6	THWALO YA BAAHLODI
3/7	DIKGOROTSHEKO TŠA SELETE
3/8	DIKGOROTSHEKO TŠA MASETERATA
3/9	DIKGOROTSHEKO TŠA LAPA
3/10	DIKGOROTSHEKO TŠA BAŠOMI
3/11	DIKGOROTSHEKO TŠA DIKGOPELO TŠA NAGA
3/12	DIKGOROTSHEKO TŠA DIKGOPELO TŠE NNYANE
3/13	DIKGOROTSHEKO TŠA KGETHO
3/14	BANGWADIŠI
3/15	BAOKAMEDI
3/16	MALAOADI WA BOSETŠHABA WA MOTŠHOTŠHISI WA SETŠHABA
3/17	MALAOADI WA DITSHEPETŠO TŠE BOHLOKWA
3/18	BOLAODI BJA DINYAKIŠIŠO
3/19	MALAOADI WA BOSETŠHABA WA BOTŠHOTŠHISI BJA MMUŠO
3/20	MOSEKIŠI WA SETŠHABA
3/21	BORAMOLAO BA NAGA
3/22	BABOLELEDI BA LAPA
3/23	BORAMOLAO
3/24	BABOLELEDI
3/25	DITHWALO TŠE DINGWE TŠA SEMOLAO, DITHWALO LE MELAWANA YA BATSETELAKGORO, DITEKANYETŠO, BAAHLODI BA KHUTŠO, BAKHOMIŠENE BA KENO
3/26	MEKGATLO YA SEMELAO, go fa mohlala KHOMIŠENE YA MP SHAFATŠO YA AFRIKA BORWA BJ.BJ.
3/27	DINGONGOREGO KGAHLONONG LE NAGA
3/28	MEBUŠOSELEGAE
3/29	MOLAO
3/30	DITABA TŠA BOSENYI
3/31	DITABA TŠA SEGAE

3/32 MAETO A KA MOŠEMAWATLE
3/33 DITOKELO TŠA BOTHO
3/34 DIKAMANO TŠA BODITŠHABA
3/35 FORAMO YA BOLAODI BJA KA GARE
3/36 DITABA TŠE DI ŠUPILWEGO GO / AMOGETŠWE GO TŠWA MEKGATLONG E NNGWE

4 DITABA TŠA MOKGATLO WA POLOTIKI

5 DITABA TŠA BOLAODI BJA SEPHIRI

Tše di akaretša difoka tša boleloko, boleloko bja mekgatlo, ditaba tša leago, madume le ditaba tša kgwebo.

KAROLO 6

TSHEPEDIŠO YA GO DIRA KGOPELO

DIKGOPELO TŠA MOGALA

Dikgopelo tša mogala wa segwera ga tša ganetšwa ke Molao. Kgopelo e nngwe ye bjalo e dirilwego ke Mohlankedi wa Tshedimošo/MotlatšaMohlankedi wa Tshedimošo ka nomoro ya mogala e filwego go manyuale woo o e tla beelwa ntle le ge Mohlankedi wa Tshedimošo/MotlatšaMohlankedi wa Tshedimošo a šupetša gore dinyakwa tša Molao di swanetše go ntšhetšwa ka ntle - go taba ye, Foromo ya A swanetše go fela.

Phihlelelo ya boithaopo

Tshedimošo yeo e hwetšagalago ka potlako e tla dirwa gore e hwetšagale ka dikantorong tša Kgoro goba ka mokgwa goba foromo ye e kgopetšwego, se se swanetšego kwagala le go kgonagala. Mokgwa wa phihlelelo o akaretša: tekolo ka khophi ya setlabekelo ge se hlokega le ka tefo yeo e laeditšwego bakeng sa dikhophi.

Philelelo ya pono, setlabakelo sa tsebeihlo ka go ngwalollo, go thea le/goba dikgonagatši tša go khopha gore di hwetšagale ge e nyakega.

Karolo 14(1) (d) dikgopelo

- Mokgopedi o swanetše go šomiša foromo ya go swana le ye e gatišitšwego ka gare ga Kuranta ya Mmušo, Tsebišo ya R187 ya 15 Dibokwane 2002] (Foromo ya A).
- Mokgopedi o swanetše go šupetša foromo goba mokgwa wa phihlelelo e nyakegago ka ge e laeditšwego ke karolo ya 29.
- Kgoro e tla leka go fa phihlelelo ka mokgwa yo e kgopetšego ntle le ka ge se se ka ferehla le ka tshepedišo ya Kgoro ya boreledi.
- Go fa phihlelelo go Kgoro e tla fa tlhoko ya pabalelo ya setlabakelo, mokgwa wa tokelo ya ngwalollo le fetelo ka ge e laeditšwe e tla lefiwa pele mokgopedi a tšwelapele le pele phihlelelo e fiwa.
- Mokgopedi yo a emelang ba bangwe o swanetše go fa dintlha tše maatla ka moo ba dirago.
- Mokgopedi yo a sa kgonego go bala le go ngwala a ka tšweletša ka molomo gomme Mohlankedi wa Tshedimošo/MotlatšaMohlankedi wa Tshedimošo o gapeletšega go thuša mokgopedi o bjalo.

KAROLO 7

TEFO YA DITEFO GO YA KA MOLAO

Motho wa Mokgopedi

Motho yo mongwe le yo mongwe yo a nyakago tshedimošo ye e tswalanago le yena o bitšwa motho wa mokgopedi gomme o lokolotšwe go se lefe tefelo ya mokgopedi.

Mokgopedi

Tefelo ya kgopelo e lefiwa go lekala le lengwe le lengwe la mmušo ke R35-00 ka ge e laeditšwe ke Melawana go Molao. Go tlaleletša ge e le gore dikhophi tše dingwe le tše dingwe goba dingwalwa di

kgopetšwe, tšeo di tla lefišwa go ya ka sebopego sa tefo ka ge se laeditšwe ke Melawana le Mohlankedi wa Tshedimošo/ MotlatšaMohlankedi wa Tshedimošo e tla lefiša bakeng sa nako ye e dirišitšwego go tshepetšo ya kgopelo.

KOROLO YA 8

MOKGWA WA TEFO

Ditefo ka moka di tla dirwa ka mokgwa wa tefo ya kheše go kgorotsheko e nngwe le e nngwe ya Maserata le/ goba Kantoro ya Selete goba ka peeletšo ka gare ga akhaonto ya Kgoro.

Dintlha tša pankha bakeng sa Kgoro ke tše di latelago:

Standard Bank
Nomoro ya akhaonto: 010147136
Khoutu ya lekala: 010045
Mohuta wa akhaonto: Akhaonto ya Kgtho ya Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo

Kaelo: 7/6/9 Sefane le Dithakapele tša Mokgopedi

BOHLOKWA: Ga go na kgopelo yeo e tlogo tšweletšwa ntle le gore kgopelo e lefelwe ka fao go swanetšego - karolo 22(1) ya Molao.

KAROLO YA 9

DITHAROLLO TŠEO DI HWETŠAGALAGO GE LE GORE DINYAKWA TŠA MOLAO GA TŠA BEAKANYWA LE

Molao o fa bakeng sa tshepedišo ya boipiletšo bja ka gare go ka ya karolo ya 74 le 75. Tona ke Bolaodi bjo bo tswalanago le tshekatsheka ya sephetho se sengwe le se sengwe se tšerwego ke boipiletšo.

Mokgatlo yo o kwelego bohloko o na le monyetla gape wa go ipatametša le kgorotsheko ge ba sa kgotsofatšwa ke sephetho sa go tswalana le bolaodi.

KAROLO 10

GO TSENYA TSHEDIMOŠO YE MPSHA KA GO MANYUALE

Manyuale o tla tsenywa tshedimošo e mpspha ka gare ga dikgwedi tše lesomepedi ka morago ga phatlalatšo ya manyuale ye ya mathomo.

Manyuale wa Kgoro ya Toka le Tlhabollo ya Molaotheo go ya ka karolo ya 14 ya Molao wa Tšweletšopele Pihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (Molao wa 2 wa 2000) o phatlaladitšwe ka dipolelo ka moka tše lesometee tša mmušo.

KAROLO YA 11

KHWETŠAGALO YA MANYUALE

Manyuale o tla hwetšagala mafelong ao a laeditšwego ke Molao wa Peeletšo, le dikantorong tša Khomišene ya Ditokelo tša Botho tša Afrika Borwa ka ge e laeditšwe go KAROLO YA 3 ka godimo.

DITEFO BAKENG SA DIREKOTO TŠA LEKALA LA SETŠHABA KA GE DI ŠUPILWE KE MELAWANA YA GONA BJALE GO MOLAO.

Ditefo tša pušološo tšeo di laeditšwego ka go Molawana wa 15(3) di ka mokgwa wo o latelago:

- (a) Go fothokhophi ye nngwe le ye nngwe ya letlakala la saese ya A4 goba karolo ya yona
0-60
- (c) Bakeng sa khophi ye nngwe le ye nngwe ya go gatišwa ya letlakala la saese ya A4 goba karolo ya yona
0-40
- (c) E swerwe go khomphuthara goba ka sebopego sa elektroniki goba gokgona go balwa ke motšhene
Bakeng sa khophi ya go kgona go balwa ke khomphuthara go-
- (i) tisiki ya stifi 5-00
- (ii) tisikipipitlelwa 40-00
- (d) (i) Bakeng sa khophi yadiswantšho tša go bonwa, go letlakala la saese ya A4
goba karolo ya lona 22-00
- (ii) Go khophi ya direkoto tša go kwewa 60-00
- (e) (i) Bakeng sa khophi ya rekoto ya go kwewa, go letlakala la saese ya A4
goba karolo ya lona 12-00
- (ii) Bakeng sa khophi ya direkoto tša go kwewa 17-00

Tefo ya kgopelo ye e lefšago ke mokgopedi yo mongwe le yo mongwe, ntle le ya mokgopedi ka boyena
yeo e laeditšwego ka go Karolwana ya 22(1) ke 35-00

Ditefo tša phihlelelo tšeo di lefšago ke mokgopedi yoo a laeditšwego ka go karolo ya 22(7) ya Molao, ntle le ge e letetšwe ka fase ga karolo ya 22(8) ya molao, di ka mokgwa wo o latego:

- (a) Go fothokhophi ye nngwe le ye nngwe ya letlakala la saese ya A4 goba karolo ya yona
0-60
- (b) Bakeng sa khophi ye nngwe le ye nngwe ya go gatišwa ya letlakala la saese ya A4 goba karolo ya
yona 0-40
ka gare khomphuthara goba ka sebopego sa elektroniki goba gokgona go balwa ke motšhene
- (i) tisiki ya stifi 5-00
- (ii) tisikipipitlelwa 40-00
- (c) (i) Bakeng sa khophi ya diswantšho tša go bonwa, go letlakala la saese ya A4
goba karolo ya lona 22-00
- (ii) Bakeng sa khophi ya diswantšho tša go bonwa
60-00
- (d) (i) Bakeng sa khophi ya rekoto ya go kwewa, go letlakala la saese ya A4
goba karolo ya lona 12-00
- (ii) Bakeng sa khophi ya direkoto tša go kwewa
17-00

Go nyakišiša le go beanya rekoto ya kutullo, ke R15-00 go iri ye nngwe le ye nngwe goba karolo ya iri, go sa
akaretšwe iri ya mathomo, yeo e hlokagalago go dira nyakišišo goba peakanyo ye bjalo.

Tšhelete ya go posa ye e lefegago ge khophi ya rekoto e swanetše go romelwa go mokgopedi.

Bakeng sa Karolo ya 22(2) ya Molao, dintlha tše dilatelago di a šoma:

- (a) Diiri tše tshela e lego diiri tše di swanetšego go fetwa pele go ka lefša pooletšo
- (b) teetharong ya tefo ya go fihlelela rekoto e lefiwa bjalo ka peeletšo ke mokgopedi.

Foromo ya kgopelo

Kgopelo ya phihlelelo ya rekoto, bjalo ka ge go akantšwe ka go karolo ya 53(1) ya Molao, e swanetše go dirwa ka sebopego sa Foromo ya A ya Keketšo.